

Nr 63.

Ankom till riksdagens kansli den 13 november 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränder åt Hanna Jansson m. fl.

I en den 19 oktober 1945 dagtecknad proposition, nr 360, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att järnvägsstyrelsen må med Hanna Jansson, Nils Wilhelm Nilsson och Nils Arvid Kroon träffa överenskommelse om livränder enligt grunderna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.

Med anledning av den 29 november 1944 till järnvägsstyrelsen inkommen framställning från *änkan efter banvakten vid statens järnvägar Axel Julius Jansson, Hanna Jansson*, hemställde styrelsen i skrivelse den 28 februari 1945, att Kungl. Maj:t måtte medgiva styrelsen att till Hanna Jansson utbetala livränta enligt grunderna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, räknat från och med den 1 december 1934 eller tio år tillbaka från det Hanna Janssons framställning inkommit till styrelsen.

I särskilda skrivelser, vilka inkommit den 28 juni och den 27 juli 1945, ha *f. d. stationskarlen Nils Wilhelm Nilsson* och *f. d. trafikbiträdet Nils Arvid Kroon* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen utverka, att de må tillerkännas livränta enligt grunderna i nämnda lag, räknat från den tidpunkt de med pension lämnade sina respektive befattningar vid statens järnvägar.

Av handlingarna i ärendena inhämtas,
 beträffande *Jansson*,
 att han avled den 19 augusti 1913, efter att ha skadats genom olycksfall i arbetet;

att han icke kunde antagas ha genom eget förvållande förverkat rätten till livränta för sina efterlevande enligt 1901 års olycksfallsersättningslag;

att han efterlämnade änka, Hanna Jansson, född 1881, och en år 1909 född son;

att de båda efterlevande tillerkänts pension från statens järnvägar i vanlig ordning men däremot ej livränta enligt nämnda lag;

samt att Hanna Jansson numera på grund av svag hälsa icke kan utföra något förvärvsarbete, att hennes enda inkomst utgöres av hennes änkepension, uppgående per månad till 102 kronor 50 öre inklusive dyrtidstilllägg, och att hennes son numera är gift och icke bidrager till hennes försörjning;

beträffande *Nilsson*,

att han är född den 26 maj 1882;

att han anställdes vid statens järnvägar i april 1904;

att han genom olycksfall i arbetet den 9 maj 1908 skadade vänster arm så svårt, att amputation måste företagas av armen tio centimeter nedanför skulderleden;

att han avgick med ålderspension den 1 juni 1942;

samt att Nilsson i mars 1942 anhöll att vid uppnådd pensionsålder utöver pension erhålla livränta, vilken ansökan järnvägsstyrelsen den 28 april 1942 fann icke kunna föranleda någon styrelsens åtgärd, enär Nilssons framställda anspråk vore att bedöma enligt 1901 års olycksfallsersättningslag och krav å ersättning icke framställtts inom i lagen föreskriven tid;

beträffande *Kroon*,

att han är född den 28 september 1892;

att han anställdes vid statens järnvägar i januari 1915;

att han genom olycksfall i arbetet den 24 mars 1916 skadade höger ben så svårt, att detsamma måste amputeras strax nedanför höftleden;

samt att Kroon på därom gjord ansökan beviljades avsked med utgången av juni 1945, därvid han tillerkändes invalidpension (hel pension) med 2 280 kronor för år.

Föredragande departementschefen har anfört följande.

Axel Julius Jansson, Nils Wilhelm Nilsson och Nils Arvid Kroon ha samtliga under tjänstgöring vid statens järnvägar skadats under sådana förhållanden, att lagen den 5 juli 1901 angående erättning för skada till följd av olycksfall i arbete varit tillämplig å skadefallen. Jansson avled till följd av de ådragna skadorna. Varken Janssons efterlevande eller Nilsson och Kroon ha emellertid framställt krav mot statens järnvägar inom tid, som angavs i 13 § nämnda lag, varför den rätt till ersättning, som kan ha tillkommit dem, i samtliga fall preskriberats. Detta oaktat finner jag i likhet med vederbörande myndigheter skäligt, att livräntor tillerkännas Janssons änka Hanna Jansson samt Nilsson och Kroon enligt grunderna i 1901 års olycksfallsersättningslag. I överensstämmelse med vad som tidigare skett i liknande fall (se propositionen 1945:150) torde bemyndigande böra utverkas för järnvägsstyrelsen att i enlighet med de principer, som styrelsen i regel tillämpat vid beviljande av dylika livräntor, träffa överenskommelse med förevarande personer om dem tillkommande livräntebelopp. För Hanna Jansson torde livräntebeloppet böra utgå retroaktivt för tio år räknat från dagen för ingivandet av hennes framställning till järnvägsstyrelsen, medan de andra böra erhålla livräntor retroaktivt från tidpunkten för avgången ur statens järnvägars tjänst.

Då Kroon icke intjänat hel pension men likväl erhållit sådan, borde egent-

ligen avdrag ske å den honom tillkommande livräntan med belopp motsvarande skillnaden mellan hel och intjänt pension. Med hänsyn till beloppets ringa storlek torde dock, därest riksdagen intet har att däremot erinra, livränta få utbetalas till honom utan avdrag för pensionsförmåner.

Utskottet. Vid granskning av föreliggande förslag har utskottet funnit sig böra tillstyrka att — på sätt tidigare i likartade fall skett — järnvägsstyrelsen erhåller bemyndigande att med i propositionen omförmälda personer träffa överenskommelse om utgivande till dem av vissa livräntebelopp i enlighet med de principer, som styrelsen pläгат tillämpa vid beviljande av livräntor enligt 1901 års olycksfallsersättningslag. Vad i propositionen föreslagits rörande de tidpunkter, från vilka livräntorna skulle börja utgå, samt angående beräkning av livräntan till f. d. trafikbiträdet Kroon har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 13 november 1945.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 62.
